

Nr 103.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 7 maj 1912.
» » » i Andra Kammaren den 7 maj 1912.

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till vissa ändringar i förordningen den 22 juni 1883 angående en postsparbank för riket.

(Bankoutskottets utlåtande nr 27.)

Till Konungen.

I en till Riksdagen den 29 sistlidne mars afläten proposition, nr 157, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen besluta, att §§ 2, 4, 5, 6, 9, 10 och 12 i förordningen den 22 juni 1883 angående en postsparbank för riket skola från dag, som af Eders Kungl. Maj:t bestämmes, erhålla följande ändrade lydelse:

§ 2.

Mom. 1. Enhvar äger att för egen eller annans räkning insätta medel i postsparbanken.

Mom. 2. Insättning kan äga rum vid de postanstalter, postsparbankens styrelse bestämmer, å alla de tider då postanstalten hålles öppen för allmänheten. I den mån och på det sätt Kungl. Maj:t pröfvar lämpligt, må insättning ock förmedlas af i postverkets tjänst anställda personer eller af särskildt antagna ombud för postsparbanken.

Mom. 3. Vid första insättning skall uppgifvas det fullständiga namnet å den, till hvars förmån insättningen sker, äfvensom, där insättningen verkställles för viss person, dennes hemvist och lefnadsyrke samt, där så ske kan, födelseår, månad och dag. Göres insättningen till förmån för minderårig, böra, om så ske kan, äfven föräldrarnas namn uppgifvas.

Mom. 4. Önskar den, som till förmån för annan insätter medel, att dessa icke må kunna förr än efter viss tid till utbetalande uppsägas, göre därom förbehåll, då insättning verkställles. Vill han vid insättning göra annat förbehåll i afseende å medlens utbetalning, ankomme på pröfning af postsparbankens styrelse, huruvida medlen må med det förbehåll mottagas.

§ 4.

För att underlätta besparing af äfven mindre belopp än en krona, tillhandahållas genom postsparbankens försorg sparmärken, att användas för insättning i banken, på sätt och i den ordning särskildt bestämmes.

§ 5.

Mom. 1. Vid första insättning i postsparbanken skall till insättaren utan afgift utlämnas en med seriebokstaf och ordningsnummer försedd motbok, utfärdad till förmån för den, för hvilken insättningen äger rum. Vid hvarje insättning eller uttagning skall beloppet i motboken införas.

Mom. 2. I motbok skall vid utlämnandet finnas infördt i afseende å medlens utbetalning gjordt förbehåll, hvarjämte motboken skall innehålla sammandrag af de författningar, hvilka röra allmänhetens förhållande till postsparbanken.

Mom. 3. För en och samma persons räkning må insättning å mer än en motbok i allmänhet ej äga rum; dock må minderårig, för hvars räkning medel blifvit af annan person insatta, äfvensom den, till hvars förmån motbok med vissa förbehåll utfärdats, kunna utbekomma särskild motbok för insättning af egna medel.

§ 6.

Insättning skall, för att vara gällande, kvitteras på sätt särskildt bestämmes.

§ 9.

Mom. 1. Den, som vill lyfta inestående behållning eller del däraf, skall, med uppvisande af motboken, skriftligen uppsäga beloppet å postanstalt eller hos postsparbankens särskildt antagna ombud och därvid uppgifva, hvarest medlen böra utbetalas. Öfver uppsägningen meddelas bevis.

Mom. 2. Uppsägning bör i allmänhet verkställas:
 för belopp af högst 100 kronor..... minst en vecka,
 » » öfverstigande 100 men ej 500 kronor..... » två veckor,
 » » öfverstigande 500 kronor..... » en månad,
 allt före den dag, medlen skola vara att lyfta.

Mom. 3. Postsparbankens styrelse skall dock äga att meddela föreskrifter rörande de villkor, under hvilka utbetalning af insatta medel må i särskilda fall kunna ske utan afvaktan på uppsägningstidens utgång.

Mom. 4. Befinnes åter tiden för postens gång påkalla, att vid någon postanstalt uppsägningstiden för belopp, ej öfverstigande 100 kronor, utsträcker till mer än en vecka, bör postsparbankens styrelse meddela nödiga föreskrifter i ämnet, hvilka skola å postanstalten anslås.

Mom. 5. Afser uppsägning icke hela det inestående beloppet, må densamma ej lyda å annat än helt krontal.

Mom. 6. Hafva uppsagda medel icke blifvit af vederbörande lyftade inom tio dagar efter den dag, då desamma skolat tillhandahållas, anses uppsägningen hafva förfallit, och beräknas räntan å dessa medel, såsom vore de i postsparbanken ånyo insatta.

§ 10.

Mom. 1. Anmäler sig innehafvare af motbok till lyftande af medel, som blifvit uppsagda, tillhör det honom att, därest han icke är personligen känd, styrka sin behörighet genom meddelande af sådana uppgifter, som i § 2 mom. 3 omförmålas.

Mom. 2. Finnas dessa uppgifter vara öfverensstämmande med dem, som vid första insättningen afgifvits, och förekommer ej anledning betvifla,

att personen är den, han uppgifver sig vara, verkställes utbetalningen. I annat fall öfverlämnas ärendet till postsparbankens styrelse, som äger att efter omständigheterna förordna om medlens utbetalande eller om frågans hänvisande till laga domstol.

Mom. 3. Omfattar uppsägning motboksägares hela tillgodohafvande på en och samma motbok, skall vid medlens lyftande motboken tillställas den, som verkställt utbetalningen.

§ 12.

En och samma motbok må, för såväl insättning som uttagning af medel, användas ej mindre vid hvarje postanstalt, där postsparbanksrörelse finnes anordnad, än äfven hos de af postsparbanken särskildt antagna ombud.

Riksdagen har för sin del funnit vägande skäl tala för bifall till de af Eders Kungl. Maj:t föreslagna ändringarna, hvarför Riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

Därjämte har Riksdagen ansett sig böra vidtaga en mindre ändring i § 9 mom. 6.

I berörda moment stadgas, att, därest uppsagda medel icke blifvit af vederbörande lyftade inom tio dagar efter den dag, då desamma skolat tillhandahållas, uppsägningen skall anses hafva förfallit, hvarjämte å dessa medel beräknas ränta såsom vore de i postsparbanken ånyo insatta.

Riksdagens uppmärksamhet har emellertid blifvit fäst därå, att särskildt under senare tider klagomål försports från allmänheten i anledning af den sålunda bestämda jämförelsevis korta liggetiden för uppsagda postsparbanksmedel, i sammanhang hvarmed framställningar gjorts hos styrelsen för postsparbanken om utsträckning af nämnda tid.

Dessa klagomål hafva särskildt yppats vid tillfällen, då uppsagda medel skolat lyftas vid i skärgården belägna postanstalter, hvarest, i synnerhet under vintertiden, öfverstigliga svårigheter stundom lagt hinder i vägen för en motboksägare att under den för medlen nu bestämda liggetiden uttaga desamma. Följden häraf har varit, att vederbörande poststationsföreståndare antingen, för att tillmötesgå allmänheten, förfarit i strid med föreskrifterna i ämnet och kvarhållit medlen några dagar efter den bestämda liggetidens utgång, eller ock, i noga öfverensstämmelse med dessa föreskrifter, till det öfverordnade postkontoret återsändt de ej lyftade medlen omedelbart efter liggetidens utgång, ett förfarande, som ej sällan

kunnat vålla ekonomisk rubbning för vederbörande motboksägare. Enahanda olägenheter förefinnas äfven vid aflägsset belägna poststationer i Norrland, Dalarne och Värmland.

Utom dessa för allmänheten kännbara svårigheter vid tillämpning af nuvarande bestämmelse angående liggetiden för uppsagda postsparbanksmedel, vållar denna bestämmelse olägenhet jämväl för de posttjänstemän, hvilka hafva att utbetala eller öfvervaka utbetalande af dylika medel. Enligt gällande föreskrifter är nämligen för postanvisningar äfvensom för skadeersättningar och pensioner, som af postsparbanken utbetalas för riksförsäkringsanstaltens samt barnmorskornas pensionsanstalts räkning, bestämd en liggetid af 14 dagar. Gifvet är, att bestämmelserna om olika liggetider för uppsagda postsparbanksmedel och för öfriga här nämnda utbetalningar mången gång skola vid postanstalterna föranleda misstag, utom det att det olika behandlingssättet af nu ifrågavarande utbetalningar är af beskaffenhet att vålla ökad arbete vid dessa anstalter.

Ur synpunkten af att bereda ökade fördelar för den allmänhet, som begagnar sig af postsparbanken, synes därför önskligt, att tiden för lyftning af uppsagda postsparbanksmedel i någon mån utsträcker; och då, såsom ofvan nämnts, liggetiden för vissa andra vid postanstalterna förekommande utbetalningar är bestämd till 14 dagar, synes det vara lämpligt, att den tid efter förfallodagen, under hvilken uppsagda postsparbanksmedel tillhandahållas vederbörande, utan att ränteaftdrag ifrågakommer, jämväl fastställas till 14 dagar.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition har alltså vunnit Riksdagens bifall, dock att § 9 mom. 6 erhållit följande förändrade lydelse:

»Hafva uppsagda medel icke blifvit af vederbörande lyftade inom fjorton dagar efter den dag, då desamma skolat tillhandahållas, anses uppsägningen hafva förfallit, och beräknas räntan å dessa medel såsom vore de i postsparbanken ånyo insatta.»

Stockholm den 7 maj 1912.

Med undersåtlig vördnad.